

22.

Isa jõuab Piritale ja päev hiljem lahkume Eestist

ISA SAABUB HOMMIKUL JA MEIL ON HEA MEEL, KUI ME TEDA näeme. Ta sosistab emaga. Püüan kuulata, millest nad räägivad, aga mul ei vea. Ükskõik, millal ma neile lähenen, lähuvad nemad teise tuppa. Sel ööl hakkab ema riideid pakkima. Ta paneb mõned minu riided toolile, iga asja kaks tükki. Seda sama teeb ta Linda riietega.

Kui pimedaks läheb, kästakse meil õega magama minna. Protesteerin, aga sellest pole kasu. Viimaks heidan pikali, aga und ei tule. Kuulen lennukeid pea kohal. Sireene ei kosta. Ma peaaegu tahaksin, et sireenid hakkaksid üürgama, sest siis oleks meil luba üles tõusta ja keldrisse minna. Viimaks ma uinun.

Kui saabub hommik, ajab ema mu üles. Isa astub tuppa ja ütleb, et ema, Linda ja mina läheme täna sadamasse ja sõidame sealt Saksamaale. Isa ütleb, et ta ise ei saa praegu koos meiega tulla, aga sõidab hiljem järele. Kui ma pärin, miks ta meiega ei saa tulla, seletab isa, et 16 aastast vanemaid mehi ei lubata maalt lahkuda, sest nad peavad minema Saksa sõjaväke ja kaitsma kodumaad pealetungivate venelaste eest.

Ema käsib mul end riidesse panna ja ajada selga kõik, mis ta eile tooli peale pani. Ta ütleb, et ma pean kandma seljakotti ja kaht kohvrit. Me võime kaasa võtta ainult nii palju asju, kui me tassida suudame, ja kuna tema peab aeg-ajalt Lindat süles kandma, ei jaksa ta suurt kohvrit tassida.

Panen riidesse, nagu kästud – nüüd on mul seljas korraga kaks paari pükse, kaks pluusi, kaks paari aluspesu ja kaks paari sokke. Pean selga tõmbama veel talvemantli ja pähe panema mütsi, need on ainsad riideesemed, mida pole topelt. Õues on ikka augustikuu. Ja soe.

Isa kutsub mind kööki kaasa ja tõstab mulle seljakoti selga. Mingi raske asi selle sees teeb seljale haiget. Siis käsib isa mul võtta kaks kohvrit. Need on rasked, aga ma ei ütle midagi. Isa ütleb, et meil tuleb õige pea minema hakata, aga kõigepealt peame me hommikust sööma.

Istume kõik koos laua ümber ja sööme. Laual on sink ja leib, aga mul ei ole isu. Reis tundmatusse hirmutab mind. Sunnin end vähemalt ühe singiviilu ära sööma. See käib mul suus ringi. Tahaksin selle välja sülitada. Lõpuks neelan singi alla. Isa ütleb, et ma pean sööma, sest selle hetkeni, kui me jälle korralikult süüa saame, võib minna väga palju aega.

Pärast laua koristamist peseb ema nõud. Suur tükk sinki on järele jäänud. Ema seob mu seljakoti lahti ja surub singi sinna sisse. Siis seob ta koti nõõrid hoolikalt kinni ja käsib mul mantli selga panna. Teen, nagu kästud, ja ema tõstab seljakoti mulle selga. Siis käsib ta mul kohvrid võtta ja õues oodata. Kui ma välja astun, hakkab ta õde riidesse panema. Märkan, et ema kannab kaht kleiti, ja kui ma tagasi vaatan, paneb ta selga talvemantlit.

Astun sooja augustikuu päikesepaistesse ja istun trepile.

Nüüd ma mõistan, et ei saa tõepoolest mitte midagi ette võtta. Mu mõtted lendavad üha tagasi Tuule tallu ja ma tahaksin teada, mida vanaema ja vanaisa teevad. Olen nende pärast mures ja mu meel on väga kurb.

Kui ma kuulen ust enda taga avanemas, tõusen püsti. Isa kannab väikest punast kohvrit ja ema hoiab Lindat süles. Isa pöörab ringi, keerab majaukse lukku ja pistab võtme taskusse. Kui ma kohvrid kätte võtan, ütleb isa, et me sõidame bussiga Tallinna. Läheme hoovist välja ja pöörame bussipeatusse viivale tänavale.

Bussis ei ole kuigi palju rahvast ja peagi jõuame me Tallinna. Ma pole viitsinud seljakotti ära võtta ja nüüd on mul vaja vaid ettenähtud kaks kohvrit kätte haarata. Isa võtab Linda sülle ja ema kannab väikest punast kohvrit. Kõnnime isa järel, kes võtab suuna sadama poole.

Jalutuskäik võtab pool tundi ja kohale jõudes olen surmaväsinud. Mu käed ja selg teevad haiget. Aga ma tean, et ei tohi viriseda, sest ma täidan mulle antud ülesannet. Ainult ma loodan, et ükskõik kus meie sihtkoht ka ei asu, ei pea me päralt jõudmiseks väga palju kõndima.

Me näeme enda ees tohutusuurt laeva. Isa ütleb, et laeva nimi on Moltkefels. Ta läheb Saksa mereväeohvitseri juurde ja näitab talle mingeid dokumente. Ohvitser uurib pabereid ja teatab isale, et ta võib koos meiega pardale tulla, aga kui laev laseb vilet, peab ta sealt silmapilk lahkuma.

Ronime mööda järsku trappi üles. Pean käsipuude külge klammerduma, et nendest tuge leida, sest seljakoti raskus tiirib mind tagasi. Pingutan kõvasti. Lõpuks jõuame kõik laevatekile. Näen seal enamjaolt naisi ja lapsi. Nad on väikeste rühmadena kobaras koos. Seal on ka mõned mehed, kes räägivad

inimestega teistes rühmades. Tekil on kokku mitusada inimest.

Läheme edasi. Isa käsib mul seljakoti ära võtta ja kohvri peale istuda. Teen nagu kästud, aga selle asemel tahaksin pigem tekil ringi luusida. Näen kraanat tohutusuuri puidust kaste tekile laadimas. Kui need maanduvad, haagivad sõjaväemundris mehed trossi lahti ja lükkavad kastid eemale. Mõtlen, mis nende kastide sees on. Loodan, et seal on toit, mida hiljem reisijatele jagatakse.

Aeg jookseb. Kui ma linnale ja selle kirikutornidele tagasi vaatan, näen sooja päikest aeglaselt nende taha vajumas. Oleme Moltkefelsi tekil olnud mitu tundi ja laadimine on lõppenud. Nüüd kuulen laevavilet. See on sügav, madal heli, mis algab ja siis lõpeb, nii mitu korda. Pööran silmad vanemate poole, kes istuvad laevateki külge kinnitatud metallkastil, Linda nende vahel. Isa tõuseb kiiresti püsti ja tuleb minu juurde. Mina seisan, tema kükitab ja embab mind. Ta kallistab mind kõvasti ja sosistab: „Hüvasti.” Aga ta lubab, et me kohutume õige pea. Kui isa minust lahti laseb, tõuseb ta püsti ja läheb Linda juurde. Ta võtab Linda sülle ja kallistab teda. Korraga näen isa silmis pisaraid. Siis läheb ta ema juurde ja ema kallistab korraga isa ja õde. Ema nutab. Ringi vaadates näen, et kõik inimesed väikestes rühmades kallistavad üksteist, pisarad mööda nägu tilkumas. Ma tean, et see on kõigi jaoks hüvastijätt. Selsamal hetkel mõtlen, kas ma oma isa veel kunagi näen.

Tahaksin, et saaksime kõik laevalt maha minna, sõita tagasi Tuule tallu ja seal koos vanaema ja vanaisaga elada.

Järsku hakkab ma nutma. Ma tean, et see pole hea. Lõppude lõpuks olen ma nüüd juba palju vanem – rohkem kui küm-

ne aastat vana – ja lähen reisile, tassides kaht rasket kohvrit ja kandes suurt seljakotti. Mäletan, kuidas isa ütles, et ma pean ema ja õde aitama ja käituma nagu täiskasvanu. Pühin kiiresti pisarad ja püüan reisi võtta kui uut seiklust.

Ootamatult puhub laevavile veel üks kord, isa pöörab ringi ja kõnnib eemale, trapi poole. Vaatan ringi – kõik tekil seisnud mehed hakkavad lahkuma. Nad laskuvad mööda järsku trappi alla kaile.

Jooksen laeva sadamapoolsele pardale. Ema hüüab mind tagasi. Lähen tema keelust hoolimata ikkagi parda äärde. Vaatan alla. Mehed kõnnivad eemale. Mõned neist vaatavad tagasi. Näen, kuidas isa eemaldub. Tema ei vaata tagasi. Ma loodan, et ta ikkagi vaatab. Ta ei vaata. Pööran ümber. Ema istub metallkastil, õde süles. Näen, kuidas mööda ema põski voolavad pisarad. Lähen ema juurde ja panen käe talle õlale, ema vaatab üles ja meie pilgud kohtuvad. Sel hetkel saan ma täiskasvanuks.